

На основу члана 75. став 2 и 4 Закона о буџетском систему („Сл. Гласник РС“ бр. 54/09...94/24), члана 5. и 16. Уредбе о буџетском рачуноводству („Сл. Гласник РС“ бр. 125/03, 12/06 и 27/20), Уредбе о примени Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор („Сл. Гласник РС“ бр. 144/22, 101/24), чланова 1-5. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. Гласник РС“ бр. 18/15... 23/25), Правилника о рачуноводственим политикама корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање („Сл. Гласник РС“ бр. 78/25; у даљем тексту: Правилник о рачуноводственим политикама) и члана 25. Статута Института (дел. број 2190 од дана 10.05.2022. године), Управни одбор донео је:

ПРАВИЛНИК О РАЧУНОВОДСТВЕНИМ ПОЛИТИКАМА ИНСТИТУТА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ

I Основне одредбе

Члан 1.

Рачуноводствене политике представљају начела, правила и основе које се примењују при састављању и презентовању рачуноводствених извештаја.

Правни основ за успостављање и вођење система двојног књиговодства и јединственог система буџетског рачуноводства Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине (у даљем тексту: здравствена установа), као корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање, јесте закон којим се уређује буџетски систем, уредба којом се уређује буџетско рачуноводство и уредба којом се уређује примена Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (у даљем тексту: МРС).

Основ за утврђивање рачуноводствених политика су *International Public Sector Accounting Standards - IPSAS* на готовинској основи, који објављује Одбор за међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (*International Public Sector Accounting Standards Board – IPSASB*).

II Рачуноводствене политике

Основа за вођење рачуноводства и извештавање

Члан 2.

Основа за вођење буџетског рачуноводства са циљем праћења извршења буџета (финансијског плана здравствене установе) јесте готовинска основа и користи се за припрему и састављање извештаја о извршењу буџета (односно финансијског плана Здравствене установе).

Трансакције и остали догађаји евидентирају се у тренутку када се готовинска средства или готовински еквиваленти приме, односно исплате.

Изузетно од принципа готовинске основе, примљена средства од донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама, евидентирају се као приход у моменту конвертовања и уплате тих средстава у динарима на прописани уплатни рачун јавног прихода, односно у моменту евидентирања динарске противвредности плаћања извршеног у девизама из

средстава донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније преко подрачуна Здравствене установе који се води код Управе за трезор.

Пословне промене у буџетском рачуноводству воде се на прописаним шестоцифреним субаналитичким контима економске класификације која су садржана у *Правилнику о стандардном класификационом контном оквиру и Контном плану за буџетски систем* („Сл. гласник РС“ бр. 16/16... 115/25).

Основни елементи за вођење рачуноводствених евиденција Здравствене установе су приходи, примања, расходи и издаци.

Приходи су приливи који се остварују у смислу закона којим се уређује буџетски систем.

Здравствена установа стиче следеће приходе: приходи остварени од ООСО (по основу уговора о финансирању здравствене заштите закљученог између Здравствене установе и РФЗО исл); приходи из буџета Републике Србије; приходи остварени на тржишту у складу са делатношћу здравствене установе и прописима који уређују стицање сопствених прихода здравствених органа; приходи од других органа власти; приходи од донација и добровољних трансфера од физичких и правних лица.

Примања су средства која се остварују продајом нефинансијске и финансијске имовине и задуживањем.

Расходи су текући расходи за запослене, коришћење услуга и роба, отплату камата и пратећих трошкова задуживања, набавку материјала и остали расходи.

Издаци представљају новчана издвајања новчаних средстава Здравствене установе, која су настала у сврху набавке нефинансијске и финансијске имовине и за отплату главнице.

Како је дефинисано Правилником о рачуноводственим политикама, приходи и расходи из ставова 6 - 9 овог члана, нису једнаки појмовима прихода и расхода који су дефинисани у *IPSAS*.

Основа финансијског извештавања

Члан 3.

За потребе припреме и састављања Извештаја о новчаним токовима (који представља саставни део Извештаја о финансијском пословању Здравствене установе), у складу са *IPSAS* на готовинској основи, приливи и одливи евидентирају се и презентују на готовинској основи, у периоду када је готовина примљена, односно исплаћена (члан 5. став 2 Уредбе о буџетском рачуноводству).

Извештавање на нето основи

Члан 4.

Укупни приливи и одливи готовине, као и приливи и одливи готовине за сваку активност, презентују се на бруто основи.

Изузетак су готовински приливи и одливи који се могу презентовати на нето основи ако испуњавају следећа два услова:

- настају из трансакција које корисник контролише у име других страна и који се признају у Извештају о новчаним токовима и
- односе се на трансакције чији је обрт брз, износи високи и рокови доспећа кратки.

Уколико се приливи и одливи готовине, који задовољавају претходне услове да буду презентовани на нето основи, у буџету исказују на бруто основи, потребно их је и у Извештају о новчаним токовима презентовати на бруто основи ради упоредивости ова два извештаја.

Квалитативне карактеристике информација, њихова материјална значајност и исправљање грешака

Члан 5.

Финансијски извештаји приказују информације које су разумљиве, релевантне за потребе одлучивања и одговорности корисника, упоредиве, благовремене, проверљиве и верно представљају приливе готовине, одливе готовине и готовинска салда Института и остале обелодањене информације на начин да су потпуне, неутралне и без материјалних грешака.

У смислу члана 2. Правилника о финансијским извештајима, финансијски извештаји јесу:

- 1) периодични финансијски извештаји и
- 2) годишњи финансијски извештај.

Материјалну значајност поседује информација уколико њено изостављање или нетачно приказивање може утицати на одлуке или процене корисника финансијских извештаја. Информација је материјално значајна уколико би њено изостављање, односно погрешно приказивање могло утицати на ослобађање од одговорности.

Материјална значајност зависи од природе или величине ставке као и од њеног утицаја на будуће финансијске и нефинансијске информације.

Члан 6.

Када се у текућој години уочи грешка из претходног периода, врши се исправка грешке, а финансијски извештаји, укључујући упоредне информације за претходне периоде, приказују се као да је грешка коригована у периоду у коме је настала.

Грешке могу настати као резултат математичких грешака, грешака у примени рачуноводствених политика, погрешног тумачења чињеница, проневером или превидима.

Материјално безначајне грешке се не исправљају, него се пословни догађаји из претходног периода који нису евидентирани у периоду у којем су настали, који су евидентирани у погрешном износу или су погрешно класификовани, приказују у текућем извештајном периоду.

Материјално значајна грешка је она чије би изостављање или нетачно приказивање утицало на одлуке или процене корисника финансијских извештаја. Сматра се да је грешка материјално значајна ако је износ грешке једнак или већи од 3% поједине врсте прилива или одлива готовине на синтетичком нивоу економске класификације здравствене установе.

У напоменама уз финансијске извештаје, обелодањује се природа грешке, износ исправке, и чињеница да је упоредива информација поново исказана, или да је то неизводљиво.

III Обелодањивање у напоменама

Извештајни период, извештајни датум и датум одобравања

Члан 7.

Здравствена установа, као корисник средстава РФЗО, напомене уз Финансијски извештај, подноси најмање једном годишње (заједно са подношењем Годишњег финансијског извештаја за претходни извештајни период).

Извештајни период обухвата период од 1. јануара до 31. децембра, док је извештајни датум последњи дан извештајног периода на који се односе финансијски извештаји, односно 31. децембар.

У ванредним условима може се променити извештајни датум односно извештаји се могу поднети за период дужи или краћи од године дана.

Крајњи рок за подношење Годишњег финансијског извештаја (према *Календару из Закона о буџетском систему*) од стране Здравствене установе према РФЗО је 28. фебруар текуће за претходну извештајну годину. Годишњи финансијски извештај Здравствена установа подноси у електронском и папирном облику надлежној Филијали РФЗО.

Датум одобравања је датум на који су финансијски извештаји усвојени и одобрени за објављивање од стране Управног одбора Здравствене установе и објављују се на интернет страници здравствене установе.

Уколико неко тело има овлашћење да исправи финансијске извештаје након њиховог објављивања, здравствена установа обелодањује ту чињеницу.

Страна валута

Члан 8.

Страна валута је валута различита од валуте презентације извештаја (динара).

Курсна разлика је разлика која проистиче из превођења датог броја јединица једне валуте у другу валуту по различитим девизним курсевима.

Приливи и одливи готовине настали из трансакција у иностраној валути, евидентирају се у динарима, примењујући, на износ у иностраној валути, курс размене између динара и стране валуте на датум прилива и одлива.

Готовинска салда у иностраној валути приказују се по закључном курсу који представља средњи курс Народне банке Србије на дан 31. децембар, односно на датум извештавања када се финансијски извештај подноси за период дужи или краћи од године дана.

Доследност презентације

Члан 9.

Начин презентације и класификације ставки у финансијским извештајима задржава се од једног до другог извештајног периода, осим ако се утврди да би другачија презентација или класификација била прикладнија због значајне промене природе пословања или прегледа презентације финансијских извештаја, или се промена презентације захтева изменама и допунама *IPSAS* на готовинској основи.

Када се презентација или класификација ставки које треба обелоданити у финансијским извештајима промени у текућем, у односу на претходни извештајни период, потребно је рекласификовати износе из претходне године, осим ако то није изводљиво.

У напоменама се обелодањује природа, износ и разлози било које рекласификације. Када је неизводљиво рекласификовати упоредиве износе, ентитет обелодањује разлоге неизвршене рекласификације и природу промена које би настале да су износи рекласификовани

IV Признавање билансних позиција

Члан 10.

За признавање, процењивање и презентацију позиција финансијских извештаја користи се готовинска основа рачуноводства у складу са Међународним рачуноводственим стандардом за јавни сектор (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) на готовинској основи, прописима о буџетском рачуноводству и овим правилником.

1. Текући приходи и примања

1.1. Текући приходи – класа 7

Члан 11.

Готовински приливи из пословних активности Здравствене установе представљају приходе Здравствене установе, осим у случају прилива донације у девизама (изузеће од члана 5. Уредбе о буџетском рачуноводству).

Здравствена установа, као корисник средстава ООСО, за евиденцију новчаних прилива из својих пословних активности користи готовинску основу.

Готовински приливи из пословних активности обухватају приливе од донација, помоћи и трансфера, приливе од имовине, приливе од продаје добара и услуга, приливе од новчаних казни и одузете имовинске користи, приливе од добровољних трансфера од физичких и правних лица, приливе од мешовитих и неодређених прихода, приливе за меморандумске ставке за рефундацију расхода, приливе од трансфера између буџетских корисника и приходи из буџета.

Део прихода које Здравствена установа остварује из извора 03 – *Социјални доприноси*, тј. приходи од РФЗО по основу Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања и приходи од СОВО евидентирају се у оквиру субаналитичког конта 781111 – *Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу*.

За финансирање набавке нематеријалне имовине (издатака пословања) Здравствена установа остварује приходе из извора 02 – *Трансфери између корисника на истом нивоу* и књиговодствено их евидентира на субаналитичким контима економске класификације 781121 – *Трансфери из буџета Републике у корист РФЗО*.

Здравствена установа може остваривати приходе и из извора 07 – *Трансфери од других нивоа власти* (АПВ, Града, општине) и књиговодствено их евидентира на одговарајућој економској класификацији у оквиру групе конта 733000 – *Трансфери од другог нивоа власти у корист РФЗО*.

Здравствена установа остварује приходе и из извора 04 – *Сопствени приходи буџетских корисника*, у оквиру групе конта 742000 – *приходи од продаје добара и услуга*

Поред наведених прихода, Здравствена установа може остваривати и приходе од донација које књиговодствено евидентира у оквиру групе конта 730000 – *Донације, помоћи и трансфери* (извор финансирања 05 – *Донације од иностраних земаља*; извор финансирања 06 – *Донације од међународних организација*; извор финансирања 56 – *Финансијска помоћ ЕУ*)

Здравствена установа може остваривати и приходе из извора 08 – *Добровољни трансфери од физичких и правних лица*, и ове приходе евидентира на одговарајућим субаналитичким контима групе 744000 – *Добровољни трансфери од физичких и правних лица*.

У оквиру категорије 770000 – *Меморандумске ставке за рефундацију расхода*, Здравствена установа исказује приходе које је остварила по основу извршених рефундација за извршене расходе.

Здравствена установа може остварити и друге приходе који се евидентирају на класи 700000 из става 3 овог члана.

Износ појединих врста новчаних прилива остварених пословањем Здравствене установе, у Извештају о новчаним токовима преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 7 – Приходи.

Уколико су одређени приходи наплаћени, али нису исказани на субаналитичким контима класе 7 – Приходи, потребно их је додати у Извештају о новчаним токовима. Уколико су одређени приходи исказани на субаналитичким контима класе 7 – Приходи, а нису наплаћени, не исказују се као готовински приливи у Извештају о новчаним токовима.

Текући приходи се, сходно готовинској основи, евидентирају у моменту наплате тј. прилива средстава на рачун Здравствене установе.

Обрачунати ненаплаћени текући приходи евидентирају се у оквиру пасивних временских разграничења (група конта 291000).

1.2. *Примања од продаје нефинансијске имовине – класа 8*

Члан 12.

Примања од продаје нефинансијске имовине обухватају примања од продаје основних средстава (непокретности, покретне имовине и осталих основних средстава) и примања од продаје залиха (робних резерви, залиха производње и робе за даљу продају).

1.3. *Приходи од донација и добровољни трансфери*

Члан 13.

Донација је наменски бесповратни приход који се остварује на основу писаног уговора између даваоца и примаоца донације. Обухвата бесповратно примљена средства од иностраних држава и међународних организација, физичких и правних лица.

Здравствена установа, као корисник средстава ООСО, у складу са законским и другим прописима којима је регулисан буџетски систем у РС може бити прималац донације, али не постоји на законским прописима заснована могућност да буде давалац донација.

Донације обухватају и поклоне у натури, а евидентирају се у пословним књигама као повећање нефинансијске имовине и извора капитала.

Остатак неутрошених финансијских средстава на име примљених донација преноси се у наредну годину за исту намену на извор финансирања 15 - Неутрошена средства донација из ранијих година.

1.4. *Примања од продаје нефинансијске имовине*

Члан 14.

Примања настала приликом продаје нефинансијске имовине евидентирају се задужењем текућег рачуна уз одобрење примања од продаје нефинансијске имовине у класи 800000 – Примања од продаје нефинансијске имовине и искњижавањем средстава са класа 000000 и 300000

2. Текући расходи и издаци

2.1. Текући расходи – Класа 4

Члан 15.

Текући расходи обухватају расходе који се извршавају из расположивих прихода и примања Здравствене установе (пренетих неутрошених средстава из претходних година и текућих прихода и примања), са циљем вршења функције за коју су основани, што је ближе регулисано *Законом о здравственој заштити* („Сл. Гл. РС“ бр. 25/19, 92/23 и 29/25 – одлука УС).

Текући расходи обухватају: расходе за запослене, коришћење услуга и роба, набавку материјала, расходи за службена путовања, амортизацију и употребу средстава за рад, текуће поправке и одржавање имовине и опреме, расходе камата и пратећих трошкова задуживања и остале расходе. Сви текући расходи евидентирају се у оквиру одговарајућих субаналитичких конта класе 4 – *Текући расходи*.

Текући расходи и издаци се евидентирају у моменту када је плаћање извршено (принцип говоринске основе у складу са *Уредбом о буџетском рачуноводству и МРС*).

Расходи који су настали, а нису плаћени, евидентирају се задужењем обрачунатих неплаћених расхода/издатака преко активних временских разграничења (у оквиру класе 1, групе конта 131100) уз истовремено одобрење одговарајућег субаналитичког конта обавеза (класа 2).

Унапред плаћени аванси приликом исплате истовремено се евидентирају и на категорији расхода (у моменту плаћања, тј. одлива средстава са рачуна Здравствене установе).

Расходи који су унапред плаћени, сходно готовинској основи, евидентирају се у категорији расхода према одређеној намени.

2.2. Амортизација и употреба средстава за рад

Члан 16.

Обрачун и књижење амортизације врши се применом стопа амортизације које су прописане *Правилником о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације* („Сл. гл. РС“ бр. 17/97 и 24/00).

Здравствена установа, као корисник средстава ООСО књиговодствено исказује исправку вредности нефинансијске имовине сразмерно оствареним сопственим приходима у укупним приходима, на терет расхода, одговарајућих конта групе 430000 – *Амортизација и употреба средстава за рад*, под условом да је у буџетској години за коју се подноси финансијских извештај остварила суфицит – вишак прихода и примања над расходима и издацима.

Под условом да је Здравствена установа остварила дефицит – мањак прихода и примања над расходима и издацима у години за коју се подноси финансијски извештај, обрачун и књижење амортизације иде на терет капитала, односно књиговодствено евидентирање исправке вредности, врши се тако што се задужује одговарајући субаналитички конто аналитичког конта 311100 - *Нефинансијска имовина у сталним средствима*, уз истовремено одобрење одговарајућег конта исправке вредности из групе 011000 – *Некретнине и опрема*.

За износ који се издваја за набавку нефинансијске имовине сразмерно учешћу сопствених прихода у укупним приходима, обезбеђује се покриће у оквиру оствареног резултата пословања који се евидентира у оквиру конта 311519 – *Остали извори новчаних средстава*. У наредној години, по отварању почетног стања, неопходно извршити прекњижавање са конта 311519 на

конто 311712 – *Пренета неутрошена средства за посебне намене* и из ових средстава се врши покриће издатака извршених за набавку нефинансијске имовине из наведених извора.

Основна средства која не подлежу амортизацији су:

- земљишта и шуме;
- природна богатства која се не троше;
- споменици културе и историјски споменици;
- дела ликовне, вајарске и друге уметности;
- нематеријална улагања у припреми;
- аванси за нематеријална улагања;
- основна средства у припреми и
- аванси за основна средства.

2.3. Издаци за нефинансијску имовину – Класа 5

Члан 17.

Здравствена установа књиговодствено евидентира све издатке у оквиру класе 500000 - издаци за нефинансијску имовину на одговарајућим субаналитичким контима.

Унапред плаћени аванси приликом исплате истовремено се евидентирају и на категорији издатака (у моменту плаћања, тј. одлива средстава са рачуна Здравствене установе).

Издаци који су унапред плаћени, сходно готовинској основи, евидентирају се у категорији издатака за нефинансијску имовину према одређеној намени.

3. Нефинансијска имовина – Класа 0

Члан 18.

Нефинансијска имовина представља имовину у материјалном облику. Може бити у сталним средствима или у залихама.

Нефинансијска имовина се разврстава у стална средства или залихе, у зависности од тога да ли ће се средство користити више година, односно да ли је правилником којим се уређује номенклатура нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације предвиђена његова амортизација током периода коришћења.

Члан 19.

Нефинансијска имовина у сталним средствима обухвата некретнине и опрему, нефинансијску имовину у припреми и авансе, као и нематеријалну имовину.

Некретнине и опрема обухватају: зграде и грађевинске објекте, опрему и остале некретнине и опрему.

Нефинансијска имовина у припреми и аванси обухватају издатке за стална средства од почетка улагања до почетка коришћења.

Нематеријална имовина обухвата компјутерске софтвере, књижевна и уметничка дела, књиге у библиотеци, патенте и другу нематеријалну имовину.

Нефинансијска имовина у сталним средствима евидентира се по набавној вредности, умањеној за исправку вредности по основу амортизације. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за зависне трошкове настале до момента стављања у употребу. Издаци за пројектну и

другу документацију, за добијање потребних дозвола, уређивање пратећих површина и други издаци који прате изградњу објеката, увећавају вредност објекта и укључују се у његову набавну вредност.

Набавну вредност опреме, поред фактурне вредности чине и издаци за превоз, монтажу, проверу техничке исправности опреме, прибављање дозвола за стављање у употребу и друго.

Нефинансијска имовина у сталним средствима која је стечена без накнаде (донирана имовина) књиговодствено се евидентира по садашњој вредности у моменту преузимања по којој је основно средство вођено код претходног власника, увећана за издатке преноса, превоза и других зависних трошкова уколико су постојали. Уколико се не поседују подаци о садашњој вредности у моменту преузимања нефинансијске имовине, њена вредност (садашња) утврђује се од стране комисијски закључене процене на основу кретања цена на тржишту сличне опреме, узимајући у обзир старост (амортизацију) и друге релевантне чињенице од значаја за утврђивање њене вредности. У овом случају, документ (Записник) о процени вредности, потписан од стране именованих чланова Комисије задужене за процену, представља валидну рачуноводствену документацију за књиговодствено евидентирање пословне промене (књиговодствену вредност основног средства).

Уколико је нека нефинансијска имовина дата на коришћење (трајно или временски ограничено) од стране неког (стварног) власника те имовине, она ће се књиговодствено евидентирати ванбилансно, а приликом њеног пописивања, исказаће се (квантитативно) на посебним пописним листама чији је примерак Здравствена установа у обавези да достави стварном власнику (имаоцу) наведене имовине који је књиговодствено води билансно. Нефинансијском имовином у сталним средствима сматрају се она средства чији је очекивани корисни век употребе дужи од једне године, што је ближе уређено интерним општим актом Здравствене установе.

Члан 20.

Расход нефинансијске имовине у сталним средствима представља губитак који је настао као последица смањења употребне или тржишне вредности основног средства услед коришћења, изложености природним утицајима или технолошке застарелости, што за последицу има одступање његове стварне вредности у односу на књиговодствену вредност (због квара, оштећења, застарелости и других фактора).

Расходовано средство које је неупотребљиво, продаје се као секундарна сировина. Расходовано средство које се не може продати као секундарна сировина се уништава под условима и на начине дефинисане у посебним прописима о уништавању одређене врсте отпада.

Уколико нефинансијска имовина нема књиговодствену вредност (амортизовано је у целисти; тј. књиговодствена вредност = 0), а има још увек употребну вредност, међутим, због застарелости или неких других разлога неупотребљивости, не може више бити у функцији пружања здравствене заштите; може се уступити на трајно или привремено коришћење другом кориснику јавних средстава (без накнаде), у којем случају се предметно средство и даље књиговодствено евидентира у књиговодству Здравствене установе – билансно, а код корисника којем је уступљено, врши се ванбилансна евиденција. Процену неупотребљивости, врши Комисија именована од стране директора Здравствене установе и уступа се другом кориснику јавних средстава по основу Уговора о уступању на коришћење, без накнаде.

Губитак настао приликом отуђивања и расходовања основних средстава представља смањење вредности нефинансијске имовине у сталним средствима и капитала.

Расходовање електричне и електронске опреме врши се у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

За нефинансијску имовину која се расходује или отуђује, а која у време расхоровања или отуђења има садашњу вредност, пре искњижења из књиговодствене евиденције врши се обрачун амортизације, након чега се искњижава задужењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности на класи 000000 за износ отписане вредности и одговарајућег субаналитичког конта у класи 300000 – Капитал, за износ неотписане (садашње) вредности, а одобрењем одговарајућег конта нефинансијске имовине у класи 000000 – Нефинансијска имовина, за износ набавне вредности.

Нефинансијска имовина која се расходује или отуђује, а која у време расхоровања или отуђења нема садашњу вредност, тако да су набавна и отписана вредност једнаке, искњижава се задужењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности за износ отписане вредности и одобрењем одговарајућег конта нефинансијске имовине у класи 000000 – Нефинансијска имовина за износ набавне вредности.

Расхоровање и отуђење нефинансијске имовине у сталним средствима спроводи се по одлуци Управног одбора Здравствене установе, а на предлог пописне комисије.

Члан 21.

Нефинансијска имовина у залихама обухвата залихе ситног инвентара, намирница за припрему хране, медицинског и осталог потрошног материјала, канцеларијског материјала, инвентара за одржавање хигијене и сл.

Залихе нефинансијске имовине у залихама евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чине нето фактурна вредност и зависни трошкови набавке. Под зависним трошковима набавке подразумевају се сви директни трошкови у поступку набавке до и након ускладиштења (трошкови транспорта, царине, осигурања и друго).

У току године, евиденција улаза, излаза и залиха материјала води се у помоћним књигама за робно-материјално књиговодство.

О ситном инвентару и потрошном материјалу који је стављен у употребу води се помоћна евиденција.

Евиденције основних средстава, ситног инвентара и потрошног материјала ближе се уређују интерним актом

4. Финансијска имовина – Класа 1

Члан 22.

Готовина представља готовинска средства и готовинске еквиваленте којима Здравствена установа располаже.

Готовина којом Здравствена установа располаже, обухвата готовинска средства обухваћена на синтетичким контима у оквиру класе 1, и то: 121100 – Жиро и текући рачуни – динарски (у оквиру ове групе рачуна, поред рачуна редовног пословања на којима се евидентирају трансакције у вези са сопственим приходима и расходима и приходима и расходима од стране РФЗО, РС и сл. евидентирају се рачуни боловања – 121121 и донација у динарима – 121114), 121300 – Благајна, 121400 – Девизни рачун и 121600 – Девизна благајна.

Готовина у домаћој валути исказује се по номиналној вредности.

Готовина примљена у иностраној валути исказује се у динарима, према одговарајућој противвредности стране валуте по средњем курсу Народне банке Србије на датум стицања прилива по овом основу (осим изузећа предвиђеног чланом 5. Уредбе о буџетском

рачуноводству). На последњи дан године за коју се подноси Годишњи финансијски извештај, готовина у иностраној валути на девизном рачуну Здравствене установе, исказује се у динарима, према одговарајућој противвредности стране валуте по средњем курсу Народне банке Србије, на дан 31.12.

Негативне и позитивне курсне разлике настале на готовини у иностраној валути исказују се у Извештају о новчаним токовима, као ефекти курсних разлика на салдо готовине у девизама.

Готовински еквиваленти јесу краткорочни високоликвидни пласмани који се могу лако конвертовати у познате тачно одређене износе готовине уз минималан ризик промене вредности.

Готовински еквиваленти којима Здравствена установа може располагати, обухватају стање на субаналитичким контима у оквиру синтетичких конта: 121900 – Хартије од вредности и 123300 – Хартије од вредности намењене продаји и служе за измиривање краткорочних готовинских обавеза. Улагање представља готовински еквивалент уколико постоји могућност његовог брзог и једноставног претварања у познати износ готовине, ако има краткорочно доспеће (до три месеца или краће) од датума стицања и ако постоји занемарљив ризик од промене вредности. Улагања у капитал нису готовински еквиваленти, осим ако не задовољавају наведене услове. У напоменама уз финансијске извештаје, готовински еквиваленти се обелодањују по врстама еквивалената: чекови и остале хартије од вредности.

5. Готовински ток

Члан 23.

Готовински токови или новчани токови представљају приливе и одливе готовине и готовинских еквивалената. Здравствена установа свакодневно сачињава преглед новчаних токова по готовинском принципу.

Готовински токови искључују кретања између ставки које чине готовину, јер су ове компоненте део управљања готовином Здравствене установе, а не повећања или умањења готовине коју Здравствена установа контролише.

Управљање готовином укључује улагања вишка расположиве готовине у готовинске еквиваленте.

Готовински токови у Извештају о новчаним токовима обухватају новчане токове из пословне активности Здравствене установе.

Инвестиционе активности представљају стицање и отуђење дугорочне имовине и других улагања која не представљају готовинске еквиваленте.

Пословне активности су активности Здравствене установе које не спадају у активности инвестирања или финансијске активности, већ активности у смислу обављања редовне делатности установе – пружања здравствене заштите.

Готовински приливи из пословних активности обухватају приливе новчаних средстава од стране ООСО, приливе остварене од продаје добара и услуга, приливе од донација, помоћи и трансфера, примања од имовине, приливе од добровољних трансфера од физичких и правних лица, приливе по основу меморандумских ставки за рефундацију расхода и приливе од трансфера између ентитета (буџетских корисника на истом и другом нивоу власти).

Износ појединих врста новчаних прилива из делатности Здравствене установе у Извештају о новчаним токовима преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 700000 – Приходи. Уколико су одређени приходи наплаћени, али нису исказани на субаналитичким контима класе 700000 – Приходи, потребно их је додати у Извештају о новчаним токовима.

Неискоришћена средства донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама која представљају прилив извештајног периода, чине салдо девизних рачуна примаоца донације на дан 31. децембра, и књиговодствено се евидентирају на одговарајућим субаналитичким контима у оквиру синтетичког конта 121400 – Девизни рачун, али се не исказују као приход извештајног периода (изузетак од члана 5. став 3 Уредбе о буџетском рачуноводству), већ се евидентирају на одговарајућим субаналитичким контима групе конта пасивних временских разграничења и то на субаналитичком конту 291111 – Разграничени приходи од донација.

Готовински одливи настали обављањем делатности Здравствене установе обухватају одливе по основу расхода за запослене, одливе по основу коришћења услуга и роба, набавку материјала и сл. расходе као и издатке за набавку нефинансијске имовине.

Износ појединих врста готовинских одлива из пословних активности у Извештају о новчаним токовима преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 400000 – Текући расходи. Уколико су одређени расходи плаћени, али нису исказани на субаналитичким контима класе 400000 – Текући расходи, потребно их је додати у Извештају о новчаним токовима. Расходи евидентирани на одговарајућим субаналитичким контима класе 400000 – Текући Расходи који нису плаћени, не исказују се као готовински одливи у Извештају о новчаним токовима.

Готовински приливи од продаје нефинансијске имовине преузимају се са истоимених субаналитичких конта класе 800000 – Примања од продаје нефинансијске имовине и евидентирају се на одговарајућим субаналитичким контима класе 800000 – Примања од продаје нефинансијске имовине. Наплаћена примања од продаје нефинансијске имовине, која нису исказана на одговарајућим субаналитичким контима класе 800000 – Примања од продаје нефинансијске имовине, исказују се као приливи готовине.

6. *Краткорочна потраживања и пласмани*

Члан 24.

Краткорочна потраживања евидентирају се по номиналној вредности.

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје купцима у земљи и иностранству и друга потраживања: за камате, потраживања од запослених, потраживања од других органа и организација, по основу преплаћених пореза и доприноса и остала слична потраживања.

Краткорочна потраживања се у моменту настанка промене евидентирају задужењем одговарајућег субаналитичког конта потраживања, уз истовремено одобрење конта пасивних временских разграничења. У моменту наплате затвара се конто пасивних временских разграничења и одобрава се одговарајући конто потраживања.

Краткорочна потраживања код којих из било ког разлога постоји несигурност у наплати, у целини или делимично, одлуком Управног одбора евидентирају се као спорна потраживања. Спорна потраживања приликом редовног годишњег пописа евидентирају се на посебним пописним листама. Уколико се испуне законски услови за отпис спорних потраживања (јер су ненаплатива или су застрела о чему се поседује одговарајући доказ), неопходно је да се при доношењу одлуке о усвајању Годишњег елабората о попису и отпису, донесе одлука органа управљања (Управног одбора Здравствене установе) о њиховом отписивању.

Потраживања се отписују путем директног и путем индиректног отписа. Метода индиректног отписа (преко исправке вредности) користи се ако се процени да се потраживање у целини или делимично вероватно неће наплатити, али се и даље не одустаје од наплате потраживања. Метода директног отписа користи се ако се из документације јасно може видети да се потраживање не може наплатити. И код једног и код другог метода отписа, израђује се детаљно

наративно образложење и неопходна је одлука органа управљања Здравствене установе, која представља валидну рачуноводствену документацију за отпис – искњижење спорног потраживања.

Индијектни отпис потраживања подразумева отпис преко исправке вредности задужењем пасивних временских разграничења и одобрењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности потраживања. Директни отпис потраживања подразумева задужење пасивних временских разграничења и одобрење одговарајућег субаналитичког конта потраживања.

Отпис потраживања врши се на предлог пописне комисије, по одлуци Управног одбора Здравствене установе.

Члан 25.

Краткорочни пласмани евидентирају се по номиналној вредности умањеној индијектно за износ вероватне ненаплативости, а директно за насталу и документовану ненаплативост.

Краткорочни пласмани обухватају дате авансе за набавку материјала и услуга, као и нефинансијске имовине и остале краткорочне пласмане.

Хартије од вредности намењене продаји такође представљају краткорочне пласмане и они обухватају: акције, обвезнице, благајничке, комерцијалне и државне записе, сертификате о депозиту и сл.

7. Активна и пасивна временска разграничења

Члан 26.

Активна временска разграничења обухватају разграничене расходе до једне године, обрачунате неплаћене расходе и издатке и остала активна временска разграничења.

Разграничени расходи до једне године обухватају расходе који се плаћају (унапред) у текућој буџетској години, а односе се на наредну годину (премије осигурања, закупнине, претплате за стручне часописе и публикације и други слични расходи).

Обрачунати неплаћени расходи и издаци обухватају обавезе Здравствене установе од момента пријема фактура (моменат стварања обавезе) до тренутка плаћања по фактури (моменат затварања, тј. измирења обавезе).

Остала активна временска разграничења обухватају обрачунате приходе од камата које се односе на обрачунски период, а доспевају на наплату у наредном периоду и остала активна временска разграничења.

Члан 27.

Пасивна временска разграничења обухватају: разграничене наплаћене приходе и примања, разграничене плаћене расходе и издатке, обрачунате ненаплаћене текуће приходе и примања и остала пасивна временска разграничења.

Разграничени приходи и примања обухватају наплаћене приходе из донација и остале приходе и примања у текућем периоду који се односе на наредни период.

Разграничени плаћени расходи и издаци односе се на плаћене (дате) авансе за набавку материјала, нематеријалних улагања, основна средства и куповину услуга и аконтације за пословна путовања, који у тренутку исплате нису књижени на терет текућих расхода као и на расходе који су у обрачунском периоду исплаћени, а нису правдани у смислу коначног обрачуна

и ликвидације трошка у моменту извршене исплате (аконтација за службено путовање, аванс за материјал, евидентирање обавеза за плаћање услуга комуналним предузећима, евидентирање обавеза за запослене, као што су обавезе за плате, накнаде и додатке које су прокњижене на дан 31.12. године за коју се подноси финансијски извештај, а за које ће се расход или издатак извршити у наредној години и слично).

Обрачунати ненаплаћени текући приходи и примања односе се на обрачунате (фактурисане) ненаплаћене приходе и примања и стање фактурисаних а ненаплаћених текућих прихода за пружене услуге и примања по основу продаје нефинансијске имовине.

Остала пасивна временска разграничења односе се на (обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнада запосленима (боловање преко 30 дана) и остала пасивна временска разграничења за која није предвиђен посебан конто у оквиру пасивних временских разграничења.

У оквиру пасивних временских разграничења евидентирају се средства примљена у девизама од донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама, која се евидентирају као приход у моменту конвертовања и уплате тих средстава у динарима на прописани уплатни рачун јавног прихода, односно у моменту евидентирања динарске противвредности плаћања извршеног у девизама из средстава донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније преко подрачуна Здравствене установе.

У моменту конвертовања средстава донације у девизама (насталог за потребе плаћања аконтациј за службено путовање, рачуна домаћем или ино-добављачу и сл.), ради евидентирања прихода и расхода, Здравствена установа је у обавези да изврши пуштање обрачунских налога кроз (динарски) рачун који се води код Управе за трезор.

8. Обавезе – Класа 2

Члан 28.

Обавезе се евидентирају у висини номиналних износа који проистичу из пословних и финансијских трансакција. Смањење обавеза по основу закона, ванпарничног поравнања и сл. врши се директним отписивањем.

Обавезе обухватају: домаће и стране дугорочне и краткорочне обавезе, обавезе по основу расхода за запослене, обавезе по основу осталих расхода изузев расхода за запослене и обавезе из пословања.

Краткорочне обавезе обухватају све обавезе буџетских корисника које имају рок доспећа до годину дана.

Дугорочне обавезе су обавезе са роком доспећа дужим од годину дана.

Обавезе по основу расхода за запослене не могу се преузимати за расходе за запослене чија је исплата забрањена или ограничена законом којим се утврђује буџет Републике Србије за текућу годину.

Обавезе по основу осталих расхода обухватају обавезе по основу обавеза за остале порезе, обавезне таксе, казне и камате, обавезе по основу казни и пенала по решењима судова, обавезе по основу накнаде штете за повреде и штете услед елементарних непогода и обавезе по основу накнаде штете или повреда нанетих од стране државних органа.

Обавезе из пословања обухватају примљене авансе, депозите и кауције, обавезе према добављачима у земљи и иностранству, обавезе за издате чекове и обвезнице, обавезе из односа буџета и буџетских корисника и остале обавезе.

Члан 29.

Потраживања, пласмани и обавезе у иностраној валути прерачунавају се у динарској противвредности према средњем курсу страних валута на дан исплате или на дан наплате. На дан састављања годишњег финансијског извештаја (31. децембар), или на датум извештавања када се финансијски извештај подноси за период дужи или краћи од годину дана, пласмани, потраживања и обавезе у иностраној валути приказују се по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31. децембар, односно на други датум извештавања.

9. Капитал - Класа 3

Члан 30.

У оквиру класе 300000 евидентира се капитал, утврђивање резултата пословања, добити које су резултат промене вредности, друге промене у обиму и ванбилансна евиденција.

Капитал обухвата нефинансијску имовину у сталним средствима и залихама, исправку вредности сопствених извора нефинансијске имовине, у сталним средствима за набавке из кредита, финансијску имовину, изворе новчаних средстава, утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине у току једне године, пренета неутрошена средства из ранијих година и остале сопствене изворе.

Капитал у нефинансијској имовини (у сталним средствима и у залихама) књиговодствено се евидентира задужењем одговарајућег субаналитичког конта у оквиру категорија 010000 - Нефинансијска имовина у сталним средствима и 020000 - Нефинансијска имовина у залихама, уз одобрење одговарајућих субаналитичких конта у оквиру синтетичких конта 311100 - Нефинансијска имовина у сталним средствима и 311200 - Нефинансијска имовина у залихама. Свако повећање средстава које је настало као последица набавке, инвестирања, градње (доградње) или поклона (без надокнаде) евидентира се на наведени начин.

Нефинансијска имовина у сталним средствима, пре стављања у функцију, евидентира се на одговарајућим контима средстава у припреми.

Пројектна документација, стручна оцена и коментари, односно надзор за одређену инвестицију (објекат), до момента стављања објекта у употребу, евидентирају се у оквиру аналитичког конта 016180 – Нематеријална имовина у припреми. Након завршетка инвестиционих радова на објекту или објектима и њиховог стављања у употребу, врши се искњижење нематеријалне имовине у припреми и увећава се вредност објекта у употреби. Обрачун амортизације врши се по стопи по којој се амортизује објекат (с тим што се на постојећу вредност објекта додаје вредност инвестиционог улагања, као и свих пратећих издатака, ближе описаних на почетку овог става).

10. Утврђивање резултата пословања

Члан 31.

Финансијски резултат Здравствене установе, као корисника средстава РФЗО, дефинисан је одредбама Закона о буџетском систему и представља разлику између укупног износа прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и укупног износа расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине.

Стављањем у однос укупног износа текућих прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине са укупним износом текућих расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине, утврђује се вишак прихода и примања - *буџетски суфицит* односно мањак прихода и примања – *буџетски дефицит* у текућој години. Тако исказан финансијски резултат представља буџетски суфицит, односно дефицит и он се коригује на следећи начин:

а) увећава за укључивање:

- дела нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године;
- дела новчаних средстава амортизације који је коришћен за набавку нефинансијске имовине и
- дела пренетих неутрошених средстава из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године.

б) умањује за укључивање издатака и то:

- утрошених средстава текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за отплату обавеза и
- утрошених средстава текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине.

Након кориговања вишка прихода и примања - *буџетског суфицита* односно мањка прихода и примања - *буџетског дефицита* у текућој години на наведени начин, утврђује се укупан вишак прихода и примања - буџетски суфицит за пренос у наредну годину.

По отварању почетног стања за пословну (буџетску) годину, треба да се изврши прекњижавање са конта 321121 – *Вишак прихода и примања – суфицит* на субаналитички конто 321311 – *Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година*, односно на субаналитички конто 311712 – *Пренета неутрошена средства за посебне намене*, за део суфицита који је наменски опредељен за извршавање расхода и издатака Здравствене установе у текућој години, у складу са Финансијским планом и Одлуком Управног одбора о намени за коју ће се вршити финансирање из пренетих неутрошених средстава.

11. Ванбилансне евиденције

Члан 32.

Ванбилансна актива обухвата основна средства у закупу, туђа основна средства на коришћењу, примљену туђу робу и материјал, хартије од вредности ван промета, примљене менице, банкарске и друге гаранције и осталу ванбилансну активу.

Ванбилансна пасива обухвата обавезе за основна средства у закупу, туђа основна средства на коришћењу, примљену туђу робу и материјал, хартије од вредности ван промета, примљене менице, банкарске и друге гаранције и осталу ванбилансну пасиву.

Ванбилансна актива и ванбилансна пасива морају бити у равнотежи.

IV Напомене уз финансијске извештаје и обелодањивање

Структура напомена

Члан 33.

Напомене уз финансијске извештаје које Здравствена установа подноси уз финансијски извештај треба да:

- презентују информације и основу за припрему финансијских извештаја и специфичне рачуноводствене политике, одабране и примењене на значајне трансакције и остале догађаје и
- пруже додатне информације које нису приказане у финансијским извештајима, али су неопходне за фер презентацију прилива и одлива готовине и салда Здравствене установе.

Напомене уз финансијске извештаје приказују се на систематски начин. Свака ставка у извештају о приливима и одливима готовине и осталим финансијским извештајима упућује на

одговарајуће информације у напоменама (тј. у Извештају о новчаним токовима, у колони „Напомена“ уписује се нумеричка ознака одређене напомене коју Здравствена установа наводи уз извештај).

Обелодањивање имовине, обавеза и капитала

Члан 34.

Здравствена установа обелодањује информације о имовини, обавезама и капиталу у оквиру образаца Годишњег финансијског извештаја који усваја Управни одбор.

У складу са одредбама Закона о буџетским систему, Здравствена установа је у обавези да, на својој интернет страници, објављује финансијске планове (и његове измене), периодичне финансијске извештаје, као и годишњи финансијски извештај. Наведена документа, претходно усваја Управни одбор Здравствене установе.

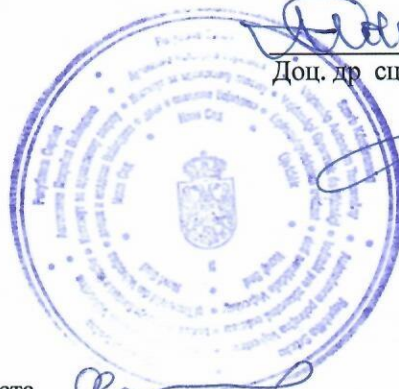
V Прелазне и завршне одредбе

Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу даном његовог доношења од стране Управног одбора Здравствене установе, а почиње да се примењује од састављања Годишњег финансијског извештаја за 2025. годину.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Доц. др сци. мед. Владимир Долинај

Правилник сачиниле:

Сања Павловић, дипл. економиста
Начелник Одељења за финансијско-рачуноводствене послове

Мирјана Качавенда, дипл. економиста
Помоћник директора за економско-финансијске послове